

## Slim organiseren: samen regionaal sterk in Wmo-kwaliteitstoezicht

### Inleiding

In de BAC PG van 11 juni 2025 is besproken dat het Wmo-kwaliteitstoezicht in de regio per cluster van gemeenten is georganiseerd. De GGD Hollands Midden (HM) is aangewezen als toezichthouder Wmo kwaliteit in de Duin- en Bollenstreek en de Leidse Regio. Midden-Holland en de Rijnstreek hebben het kwaliteitstoezicht belegd bij een toezichthouder in dienst van de gemeente zelf. De huidige constructie leidt tot dubbele toezichtbezoeken voor aanbieders, hogere kosten voor gemeenten en minder effectiviteit.

Ook landelijk wordt erop aangestuurd door VWS en VNG om Wmo-kwaliteitstoezicht regionaal op een uniforme wijze uit te voeren. In opdracht van de BacPG is er nagegaan wat er juridisch nodig is om als toezichthouder Wmo kwaliteit in Hollands Midden op regionaal niveau samen te werken. Hierbij is rekening gehouden met de regionale verschillen in de uitvoering van het kwaliteitstoezicht. Het gaat hier om de vier subregio's: Duin- en Bollenstreek, Leidse Regio, Midden-Holland en de Rijnstreek. Voor deze notitie is juridisch advies gevraagd bij de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) en juristen in dienst van Hecht.

Om kwaliteitstoezicht op regionaal niveau te organiseren is, vanuit de VNG en de juristen in dienst van Hecht, geadviseerd dat de gemeenten een mandaat afgeven. Aan GGD HM, gemeente Alphen aan den Rijn en Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo Midden Hollands (GRJW). Het mandaat maakt het mogelijk voor toezichthouders, werkzaam binnen deze organisaties, om het kwaliteitstoezicht namens alle eerdergenoemde subregio's uit te voeren bij zorgaanbieders die regio-overstijgend werken. Zowel de VNG als de juristen in dienst van Hecht geven aan dat dit juridisch de enige juiste oplossing is.

Het hebben van een mandaat zorgt ervoor dat de toezichthouders juridisch bevoegd zijn om het kwaliteitstoezichtbezoek namens alle subregio's te doen. Het mandaat wordt afgegeven op organisatieniveau. Dit voorkomt gevolgen bij verloop van medewerkers. Daarbij kunnen GGD HM, gemeente Alphen aan den Rijn en GRJW, ieder intern twee toezichthouders aan te wijzen. In totaal gaan er dan zes toezichthouders het regio-overstijgende kwaliteitstoezicht in samenwerking uitvoeren.

*“Met één mandaat en gezamenlijke aanpak versterken we het Wmo-toezicht.”*

Het voorstel is om te starten met een mandaat voor twee jaar. Het eerste jaar kan gebruikt worden voor het opzetten van het regio-overstijgend onderzoek en het uitvoeren van een aantal onderzoeken. Het tweede jaar staat dan in het teken van onderzoeken uitvoeren en tussentijds evalueren wat binnen de samenwerking beter kan en moet.

De VNG en juristen van Hecht geven aan dat wanneer voor een mandaat wordt gekozen, het belangrijk is dat alle gemeenten op de hoogte zijn van de inhoud van de afspraken. Vanwege het grote aantal aanbieders en de spreiding van hun werkgebied in de regio, is er op het gebied van kwaliteitstoezicht goede onderlinge afstemming en samenwerking nodig. Het is wenselijk om een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan waarin afspraken staan over aanspreekpunt, verantwoordelijkheden, uitvoering van kwaliteitstoezicht in de praktijk, tussentijdse evaluatiemomenten, financiën en verwachtingen.

## Quick win

*“Dubbel werk eruit, kwaliteit erin – dat is slim Wmo-kwaliteitstoezicht.”*

In de vorige notitie<sup>1</sup> is aangegeven dat er 33% overlap is van Wmo-zorgaanbieders die in twee of meer subregio's werken binnen Hollands Midden. Het voorstel is om de mogelijkheden voor samenwerking, tussen toezichthouders Wmo kwaliteit, eerst te verkennen voor de groep aanbieders in onderstaande tabel. Bij deze 14 aanbieders valt de meeste winst te behalen zowel in efficiëntie als kostenbesparing. Zij bieden in drie of meer subregio's verspreid over Hollands Midden ondersteuning aan kwetsbare inwoners. Samenwerken in de vier subregio's voorkomt dubbele toezichtbezoeken voor deze aanbieders en dubbele kosten voor betrokken gemeenten. Een volgende stap kan zijn om gezamenlijk het kwaliteitstoezicht bij de overige aanbieders binnen de 33% overlap te verkennen.

|    | Aanbieder                  | Duin- en Bollenstreek | Leidse regio | Midden-Holland | Rijnstreek |
|----|----------------------------|-----------------------|--------------|----------------|------------|
| 1  | Alfa & Zorg B.V.           | X                     | X            | X              | X          |
| 2  | Stichting Cardea Jeugdzorg | X                     | X            | X              | X          |
| 3  | Gemiva SVG Groep           | X                     | X            | X              |            |
| 4  | Prodeba B.V.               | X                     | X            | X              | X          |
| 5  | Stichting de Haardstee     | X                     | X            |                | X          |
| 6  | De Binnenvest              | X                     | X            |                | X          |
| 7  | Exodus                     |                       | X            | X              | X          |
| 8  | Leger des Heils            |                       | X            | X              | X          |
| 9  | Miep B.V.                  | X                     | X            | X              | X          |
| 10 | Rivierduinen GGZ           | X                     |              | X              | X          |
| 11 | Zonzorg                    | X                     | X            | X              | X          |
| 12 | Tzorg B.V.                 | X                     | X            | X              | X          |
| 13 | Groenoord Zorgt B.V.       | X                     | X            |                | X          |
| 14 | ActiVite                   | X                     | X            | X              | X          |

## Uitwisselen rapporten

Doordat de toezichthouder bevoegd is namens alle gemeenten het kwaliteitstoezicht uit te voeren bij de aanbieder, kan het toezichtrapport over een aanbieder worden ingezet voor handhaving door alle gemeenten in de subregio's waar de aanbieder werkzaam is. Het is

<sup>1</sup> Notitie Wmo-kwaliteitstoezicht regio Holland Midden

hierbij belangrijk dat de toezichthouder aan de aanbieder zowel vooraf aan het toezichtbezoek, tijdens het toezichtbezoek, als in het rapport zelf expliciet vermeldt namens welke gemeenten dit onderzoek wordt uitgevoerd.

*“Eén toezichtbezoek = één rapport = één duidelijke check voor de hele regio”*

De VNG adviseert om tijdens het toezichtbezoek van elke subregio een aantal cliënt- en personeelsdossiers in te zien. Het landelijk toetsingskader wordt als basis gebruikt voor het toezichtbezoek en het opstellen van het toezichtrapport. Waar noodzakelijk zullen aanvullende eisen vanuit de subregio's getoetst worden. Hiermee waarborgt de toezichthouder dat voor elke gemeente het rapport bruikbaar is voor handhaving.

Iedere gemeente blijft verantwoordelijk voor de handhaving en vervolgonderzoeken (bijvoorbeeld naar aanleiding van een verbeteringskans) op de aanbieder in de eigen subregio.

### Vervolgstappen

De toezichthouders van GGD Hollands Midden hebben het formaliseren van regionaal toezicht besproken met de toezichthouders van de GRJW en gemeente Alphen aan den Rijn. Zij hebben uitgesproken enthousiast te zijn over de samenwerking en de kansen die dit biedt voor versterking van het Wmo-kwaliteitstoezicht. In de informele gesprekken is al een goede verstandhouding opgebouwd, dit geeft vertrouwen voor het formele traject en een succesvolle samenwerking.

Er zijn zorgen geuit over de benodigde capaciteit. Het is van belang om goed te monitoren wat de impact is op de inzet van de toezichthouders en op uitvoeringsniveau gezamenlijke afspraken hierover te maken.

Ook de financiering vraagt aandacht: deze moet eenvoudig en transparant worden ingericht, waar mogelijk met gesloten beurzen. Administratieve lasten dienen daarbij zo laag mogelijk gehouden te worden.

Mandatering biedt in eerste instantie de mogelijkheid om gezamenlijk op regionaal niveau toezicht uit te voeren en gegevens met elkaar uit te wisselen. Zodra de samenwerkingsafspraken zijn opgesteld, kunnen de eerste onderzoeken daadwerkelijk worden uitgevoerd. Een mandaat van twee jaar biedt ruimte om het regionale kwaliteitstoezicht gefaseerd in te richten en uit te voeren. Dit stelt alle betrokken toezichthouders in staat om tijdig capaciteit beschikbaar te stellen en hun inzet zorgvuldig te plannen binnen de eigen organisatie.

Het verzoek is om een besluit te nemen dat gemeenten over gaan tot mandatering van toezichthouders van elke sub-regio voor de uitvoering van kwaliteitstoezicht bij regionale aanbieders WMO. Geef de toezichthouders opdracht tot het maken van een overeenkomst waarin de samenwerkingsafspraken vastgelegd worden. Deze betreffen: planning van onderzoeken bij regionale aanbieders, verantwoordelijkheden, uitvoering van

kwaliteitstoezicht in de praktijk (bezoek, landelijk toetsingskader, uniforme rapportage),  
tussentijdse evaluatiemomenten en verwachtingen.

Afspraken over kennisoverdracht, coördinatie, en financiering (wanneer inzet met gesloten  
beurzen, wanneer verrekening van inzet over de regio) horen ook tot de  
samenwerkingsafspraken. Randvoorwaarde is dat de afspraken geen risico vormen voor de  
huidige kostendekkende inzet vanuit Hecht.